

פרוטוקול מס' 41/ב

מישיבת ועדת הכנסת ביום שלישי, כ"ד
בתמוז תשי"ג (7.7.1953) בשעה 8.30

ב ר כ זמור: י. קליבנוב - סגן יו"ר הכנסת.
ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת.

חברי הוועדה:

- ד. בר-רב-האי - היו"ר
- י. גורי
- ב. אזניה
- ע. איכילוב
- ש. בבה
- י. בן-אהרן
- א. ברטן
- ס. וילנר
- ק. כהנא
- א. פלדמן
- א. רזיאל-באור
- ס. נורוק
- א. טטופ
- ד. צברי
- י. שפירא

ח ס ר ד: סוף אל-דין אלזועבי
ש. גרידי
י. הרדי
א. כלפון
ש. לורנץ
ע. סימון
סאלח זחסון ח"כ ניפס
י. דפאל

2	עמ'	א. טלפונים לחברי-הכנסת	<u>170-177:100</u>
2 - 3	"	ב. סדרי-עבודת הכנסת בשבוע שחל בו ט' באב	
3	"	ג. הצבעה בקשר לוועדה אשר בטמכותה נמצא ענין המסדרה המשגית	
4 - 6	"	ד. שידור הסדר "הכנסת וועדותיה" ב"קול ישראל"	
6	"	ה. הקצבת זמן לדיון בתקציב משרד הבטחון	

א. טלפונים לחברי-הכנסת:

היו"ר ד. בר-רב-האי:
ב-12 למאי קיבלנו החלטה ביחס לסידורים
חדשים בקשר לזכויות חברי-הכנסת בשישמש
בטלפונים. עתה נתקבלה הודעה, כי ניתנו הוראות לבצע החלטות אלו.

ב. סדרי-עבודת הכנסת בשבוע שחל בו ט' באב:

היו"ר ד. בר-רב-האי:
מכיון שט' באב חל ביום ג', מציע יושב-ראש
הכנסת, כי הכנסת לא תקיים ישיבותיה בימים
ב' וג' כרגיל, אלא בימים ד' וה'. לפי התקנון עלינו לאשר או לא לאשר
הפעלה זו.

ע. איכילוב:
כפי שלמדתי מחכמים אין איסור על מלאכה בט'
באב. על-כן, אני מציע לקיים ישיבות ביום ב'
בערב, ובימים ג' וד' (שתי ישיבות בכל יום).

י. אורי:
אני מציע שהכנסת תקיים ישיבות ביום א',
ובימים ד' וה'.

פ. גורוק:
אני תומך בהצעת היושב-ראש. היה לנו כבר
תקדים בכנסת הראשונה, אשר לא קיימה ישיבות
ביום ט' באב.

י. בן-אהרן:
אני מתנגד באופן עקרוני להזזת ישיבות הכנסת
לימים שונים, כפי שהדבר נוח. נקבע ימים
מסויימים לישיבות הכנסת, ויש להקפיד על-כך שהישיבות תתקיימנה בימים אלה.
אני מציע לבטל את ישיבת הערב ביום ב', - ליל איכה - ולקיים ישיבות כנסת
כרגיל בימים ג' וד'.

א. רזיאל-באור:
יש הבדל עצום בין מלאכתו של הפרט, אשר אינו
סוגר את בית-המלאכה ביום ט' באב ובין המסך
רצוף בסדר-עבודתו של המוסד העליון של האומה והמדינה באותו יום שנקבע לדורות
נדמה לי שיום ט' באב, למרות קום המדינה, יש לו משמעות מיוחדת, וכמיוחד
כאשר הכנסת יושבת בירושלים ואין אפשרות אפילו ללכת לכותל המערבי. לכן
אי-אפשר לבוא ולוטר שאין לבטל את עבודת הכנסת. חוץ מהפאטוס לגבי עבודה,
יש עוד ערכים שנתגבשו במסורת הישראלית במשך הרבה שנים, לא פחות מן העבודה.
לא פעם מבטלים ישיבות כנסת בגלל שמחות. אך אל תשכחו שלא רק שמחה היא
מצווה. יש לנו די על מה לבכות ביום הזה. הכנסת אינה בית-חרושת. זהו
מוסד שצריך לעצב את רוח האומה. ומה אתם נוהגים לבנו תמורת יום הזכרון הזה?
תצביעו על עוד חוק או תפילו עוד הסתייגות אחת?

י. שפירא:
אני חושב שהוויכוח הוא מיותר. אני מציע שוועדת
הכנסת תחליט בהתקדמות זו, אחת ולתמיד, כי הכנסת
אינה יכולה לעבוד בט' באב. זוהי פגיעה חמורה בכל יהודי. אני מציע לקיים
את ישיבות הכנסת בימים ד' וה'.

א. פלדמן:

אין אנו צריכים לשכוח כי הכנסת נשקפת על פני כל העולם, ולא רק העולם היהודי. כיצד יראו אותנו הגויים? לעת-עתה טרם הגענו לכך שנוכל לבטל את היום הזה. אם אנו כל-כך להוטים אחרי עבודה בכנסת, אל נאריך מדי בדיונים ובוויכוחים, ואז לא נעמוד בפני השאלה אם לבטל ישיבות כנסת ביום ט' באב ואם לאו.

הי"ר ד. בר-רב-האי:

היה לנו כבר תקדים והכנסת לא קיימה ישיבות ביום ט' באב. ואני באופן מיוחד מדגיש את הנימוק של חברת-הכנסת רזיאל-נאור. בירושלים, כאשר סחציתה של העיר עומדת מול הכותל המערבי ואין גישה אליו - לא יתכן לקיים ישיבות בט' באב.

תפקידנו הוא פורמאלי. עלינו לאשר את הצעת

היושב-ראש.

ה ר ח ל ט

הכנסת תקיים את ישיבותיה בשבוע שחל בו ט' באב בימים ד' וה' - י' וי"א באב תשי"ג (22 ו-23 ביולי 1953).

ג. הצבעה במקור לוועדה אשר בטמכותה נמצא ענין המשטרה החשאית:הי"ר ד. בר-רב-האי:

הדיון בשאלה זו נסתיים. בשעתו הוצעו שתי ועדות: ועדת הפנים וועדת החוץ והבטחון. עלינו להעמיד להצבעה שתי הצעות אלו.

ה ר ח ל ט

להעביר את בירור שאלת המשטרה החשאית לוועדת החוץ והבטחון.

ד. שיזור המודר "הכנסת וועדותיה" ב"קול ישראל":

הי"ר ד. בר-רב-האי: חבר-הכנסת נורוק ביקש להעמיד סעיף זה בסדר-יומם של הוועדה.

מ. נורוק: אנו רואים בענין זה איפה ואיפה. קיימת הפליה בין חברי-הכנסת המשתייכים לסייעות הגדולות לבין חברי-הכנסת המשתייכים לסייעות הקטנות. אני מציע שוועדת הכנסת תפנה את תשומת-לבם של האחראים לשיזור ב"קול ישראל" להפליה זו בין סיעות קטנות לסייעות גדולות.

מ. וילנר: סיעתנו החליטה להגיש הצעה לסדר-היום בענין זה. אך אני מוכן להגיש את עצומותינו לוועדת הכנסת. חבר-הכנסת נורוק יסכים שאין כאן רק שאלה של הפליה בין סיעות קטנות וגדולות, אלא קיימת כאן הפליה פוליטית. כוונתי לסקירת העתונות המסודרת ב"קול ישראל". זהו נוהג חדש. עד ל-1953 לא היה נוהג זה. עתה מחרימים פליל עתונות מסויימת.

אני מציע להזמין את נציג המשרד המתאים בהמשך הדיון הזה, ולא לסיימו בטרם נשמע את נציג משרד ראש הממשלה, שהוא אחראי ל"קול-ישראל".

י. שפירא: הצעתי היא להגביל את הבירור רק לקובלנה של חבר-הכנסת נורוק, כי רק היא נוגעת לוועדת הכנסת, אם כי גם בענין זה הנני מפקפק במקצת. אם אינני טועה ועדת החיבוק היא אשר מטפלת בעניני השיזור של "קול ישראל". תלונתו של חבר-הכנסת וילנר היא נכבדה מאד, אך אין ועדת-הכנסת הכתובת לבירורה.

הי"ר ד. בר-רב-האי: ברור שכרגע אנו דנים בתלונתו של חבר-הכנסת נורוק. תלונתו של חבר-הכנסת וילנר היא מכובדת מאד, אבל אין אנו דנים בה כרגע. היא צריכה להיות בידונה בוועדת החיבוק.

מ. וילנר: זאת אומרת, כי הוועדה קובעת באופן רשמי שאת התלונה יש להגיש לוועדת החיבוק.

הי"ר ד. בר-רב-האי: היא אינה קובעת דבר. היא מפנה אותך לצנורות המתאימים.

א. רוזאל-נאור: לדעתי היה צריך להעביר תלונה זו לוועדת החיבוק, כי בימים הקרובים עומד להתקיים שם שיון בשאלה זו. אך מכיון שנאמר לי, כי גם ועדת הפנים דנה בשאלה השיזוריים - אינני יודעת מה להציע כרגע.

ע. איכילוב: ברור, כי תלונתו של חבר-הכנסת נורוק שייכת לוועדת-הכנסת, כי הנידון הוא בנאומים שנשמעו בבנין הכנסת. אך יחד עם זאת אינני חושב שאנו יכולים לדון בבעיה זו מבלי לקבל תחילה אינפורמציה מסנהל המדור. יושב-ראש הוועדה, אן מספר חברים שנשיל עליהם את הדבר, יוכלו לבוא בדברים עם מנהל המדור "הכנסת וועדותיה" ולאחר מכן נוכל לדון בשאלה.

י. בן-אהרן:

חבר-הכנסת בודוק העלה רק חלק מן הבעיה, ולדעתי לא יימצא פתרון לחלק זה, כל עוד לא יימצא פתרון לבעיה כולה. השאלה העומדת על הפרק היא "שידורים מבנין הכנסת", ואני טוען ששידורים אלה אינם יכולים להמציא ברשות הממשלה, והם חייבים להמציא ברשות הכנסת. הנוהג למסור סקירות על דיונים פרלמנטריים על-ידי מוסד שאין להכנסת כל שליטה עליו, הוא דבר הנוגד את מהותו של שפרלמנטריזם ומהותה של הדמוקרטיה הפרלמנטרית. אני סבור שהשעה שסקרישים לכנסת צריכה להמציא ברשותה של הכנסת ולא ברשות הממשלה. וכשם שהכנסת עורכת את "דברי הכנסת" על-ידי סקירי הכנסת, כן היא צריכה לערוך את השידור - מוסד של הכנסת צריך להיות אחראי לשידור. רק אם הכנסת תהיה אחראית לשידור, נוכל לדון בשאלה זו, כל עוד הממשלה אחראית לשידור, היא יכולה לטעון שיש לה מושגים שונים מאשר יש לכנסת על השימוש באמצעי זה.

אני מציע באופן פורמאלי שמוסדות הכנסת יקבלו לדעותם את השעה הזו וכל זמן אחר שיוקדש לכנסת, והכנסת תקבע את המכשיר המתאים שיערוך את השידורים הללו.

י. שפירא:

הצעתו של חבר-הכנסת בן-אהרן יכולה להיות טובה, אילו היתה הכנסת משתלטת בכלל על כל הפרסומים בקשר לדיוניה. אך כל עוד כל עתון מדפיס את הפרסומים לפי ראות עיניו, אין טעם לבוא ולהשתלט על השידור. "קול ישראל" משדר כל מיני דברים על המרחש במדינה, כולל גם את הבעשה בכנסת. אני בגד זה שהכנסת תעסוק בשידור. לנו לא נחוץ הדבר הזה. ולא רק זאת - זה מוזיק. זהו מדור כמו כל מדור אחר של "קול ישראל". "דברי הכנסת" משקפים מלה במלה, באופן סטנדרטי, את דיוני הכנסת - ומעטים הם הפרלמנטרים בהם משתקפים הדיונים בצורה כה מדוייקת. אך השידור "קול ישראל" אינו שיקוף מלא של הבעשה בכנסת, אלא סקירה קצרה על הבעשה בה.

א. ברמן:

לדעתי כל הפעולה וכל הגישה של "קול ישראל" היא בלתי דמוקרטית. אני חושב שוועדת-הכנסת צריכה ומחוייבת להגיד את אשר היא חושבת על ההפליות כלפי סיעות קטנות. אני תומך גם בהצעתו של חבר-הכנסת בן-אהרן בענין זה.

ז. אורי:

תמיד קיים קיפוח, ולא ידועא בין סיעה לסיעה, אלא בין חברים לאותה סיעה. לא ייתכן ששתי רשויות תטפלנה בשידורים של "קול ישראל" - הכנסת ו"קול-ישראל". אך אני הייתי מציע שהעורך של מדור "הכנסת וועדותיה" יערוך את המדור הזה בהתייעצות עם מזכיר הכנסת או אחד מן הסגנים של היושב-ראש.

מ. בורוק:

הענין שהעליתי כאן שייך אך ורק לוועדת הכנסת, כי היא היא הריבונית לדון בענינים הנוגעים לכנסת. עלינו לברר אחת ולתמיד - האם יש הפליה או אין, האם יש כאן איפה ואיפה או אין? משום כך אני מציע שוועדת-הכנסת תתערב בענין זה ותשים קץ להפליה הקיימת עתה.

היו"ר ד. בר-רב-האי: השאלה היא באיזו מידה יש לכנסת שליטה על פרסום הדברים הנידונים בכנסת על-ידי "קול ישראל", כשם שאין לה שליטה על הפרסומים בעתונים.

חבר-הכנסת בן-אהרן העלה כאן שאלה אחרת. ייתכן שקיימים פרלמנטרים בעולם בהם משדרים את מהלך הדיונים. ידוע לי, כי באוסטרליה היה משדר מיוחד בבנין הפרלמנט, אך פעולתו הופסקה לאחר שהוברר כי אין הוא מביא תועלת, אלא להיפך - הוא גורם לתקלות רבות: רבים מן הנואמים שכחו כלל, כי הם מדברים מבנין הפרלמנט ונאמו אל המאזינים ליד המקלטים. הכנסת היא שצריכה להחליט אם היא מעוניינת להתערב בעריכת המדור המשודר במשך מחצית השעה אחת לשבוע. אך אם יש כאן הפליה, אין הן קיימות רק ביחס לסייעות מסויימות, אלא ביחס לחברי-כנסת מסויימים, אשר נאומם כנראה אף פעם אינו די חשוב כדי שישדרו אותו, ואילו נאומם של חברי-כנסת אחרים משודר תמיד. ברור שבטסגרת מוקצבת של זמן קשה לספק את כל הגורמים. לכל אחד מאתנו יש הרצון שנאומי יישמע, וכל אחד מאתנו חושב שבנאומו מובעת הדעה הנכונה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

~~שבואתו מובעת הדעה הנכונה.~~

אינני מתנגד לכך שנקיים שיחה עם מנהל המדור הזה. אנחנו נזמין אותו באמצעות ראש הממשלה, שמשרדו אחראי ל"קול ישראל".

ח. בן-אהרן:

אני מציע להעמיד לדיון את הצעתי שעריכת המדור הנוגע לכנסת, תעבור לרשות הכנסת. אני רוצה שהמפלגות יתקיימו בענין זה. אינני מתנגד לכך שהדיון יתקיים לאחר השיחה עם מנהל המדור.

א. רוזאל-נאור:

אני מבקשת לדחות את הדיון לשבוע הבא.

ה ר ח ל ט

לפנות לראש הממשלה בבקשה להיות מיוצג בישיבת ועדת-הכנסת הבאה, על-ידי האחראי למדור "הכנסת וועדותיה" ב"קול ישראל".

ה. הקצבת זמן לדיון בתקציב משחוי הבטחון:

י. בן-אהרן: מה גורל תקציב הבטחון - כמה זמן יוקדש לדיון בו?

היו"ר ד. בר-רב-האי:

מכיון שהזמן שהוקצב לדיון בקבוצה של חוץ ובטחון בסתיים כולו והוקצב בעיקר לדיון במדיניות החוץ, בכלל תקציב משרד הבטחון בקבוצה "שונות", שלה הוקצבו שתי שעות.

י. בן-אהרן:

בשעה שוועדת-הכנסת החליטה על קבוצת "שונות" לא בכלל בה תקציב משחוי הבטחון, שבחלקו הגלוי הוא מגיע ל-45 מליון ל"י. אני מציע להקציב לו זמן מתאים לדיון, כמו לייתר המשרדים. אני מציע 4 שעות.

י. שפירא:

אנו הולכים בענין זה מן הבטחון אל הגלוי. תחילה בכלל לא היה תקציב בטחון גלוי, ואט-אט מומיפים לתקציב הגלוי. אני מציע להקציב לדיון במשרד הבטחון 3 שעות.

ס. וילנר:

תקציב הבטחון הגלוי מהווה חלק ניכר מן התקציב, ונוסף על-כך לא היתה לנו הזדמנות לדון על מדיניות הבטחון. אני מציע להקציב לדיון 6 שעות.

ע. איכילוב:

אני מצטרף להצעה של 3 שעות.

א. רוזאל-נאור:

אני מציעה 6 שעות.

ה ר ח ל ט

להקציב לדיון בתקציב משרד הבטחון - שלוש שעות.